

Ručně štípaný šindel — láska, která nerezaví...

V současné době je to právě dřevo, které se stále více vrací do našich životů, a my podléháme jeho kouzlu

Návrat k tradičním materiálům s sebou přináší i renesanci tradiční výstavby dřevěných domů se šindelovou střechou. Šindelové střechy už nejsou jen výsadou kostelů a starých roubenek. Nacházejí uplatnění také u rovných či zvlněných střech s různými nevšedními stavebními prvky jako vikýře, nároží či úžlabí. Šindel je lehký a variabilní, čímž nijak neomezuje tvůrčího ducha architekta. Ekologicky smýšlející stavebníky uspokojí jeho ekologický původ z obnovitelných zdrojů. Šindelová střecha je prostě krásná a jedinečná.

Kvalitní šindel lze vyrobit pouze ručně a z kvalitního dřeva. Ruční štípaní zaručí nepřerušeni dřevěných vláken, a tak vznikne krytina s celistvým povrchem odolná proti vzlínání vody. Naopak strojně řezaný šindel má hrubě opracované plochy s přerušenými vlákny, přičemž ani následující hoblování či frézování neobnoví nepropustnost povrchu. Pouze zručný řemeslník dokáže vyrobit šindel s životností 60 i více let. Ne každé dřevo je však k výrobě šindele vhodné.

Zeptali jsme se odborníka na slovo vzatého, Ludvíka Dorňáka z Velkých Karlovic, který se výrobou štípaného šindele zabývá více než 40 let. Jaké dřevo je podle jeho dlouholetých zkušeností to nejlepší? „Nejčastěji se používá dřevo smrkové, které je cenově výhodné, já však dávám přednost kvalitnějšímu dřevu jedlovému, kterého je ovšem nedostatek. Výborné je i dřevo modřínové s vyšším obsahem pryskyřice a tím i velkým samoimpregnujícím efektem. Nejpoužívanějším dřevem jsou jehličnany, ale okrajově a velmi zřídka se používá i dub. Podmínkou také je, že dřevo na výrobu musí být štěpné, to znamená, nesmí být mladé,

nesmí být řídké a musí být bez suků. Také nesmíme zapomínat na tolik opomíjenou zimní těžbu kulatiny. Mým tajným tipem jsou jedle rostoucí v Beskydech v nadmořské výšce okolo 500 až 600 m staré 80 až 120 let, jež obsahují více pryskyřice a díky pomalému růstování mají cca 10 letokruhů na 1 cm šířky.“

Ludvík Dorňák ze své dlouholeté zkušenosti ví, že lidskou zručnost nenahradí žádný stroj, pouze původní „fugač-drážkovač“ nahradila strojní fréza, jinak ctí zásadu „stará dobrá ruční práce“. Proč je ručně štípaný šindel lepší než ten strojově vyráběný? „Strojově vyráběnému šindelovi chybí závěrečné opracování pořizem, který šindel dokonale vyhladí. Voda se na takto upraveném povrchu

prakticky nezdržuje. Není však dobré, je-li šindel zcela hladký, lepší je tzv. drápaný. Když jsou jednotlivé šindele položené na sobě, drápaním se umožňuje, aby pod jednotlivými šindelí proudil vzduch a vysoušel vlhkost. Kladem je štípaný šindel, který nikdy není ideálně rovný jako hoblovaný a sám o sobě umožňuje proudění vzduchu.“

Hotové šindele mají tvar úzké destičky o tloušťce cca 20 mm a velikost asi 300, 500, 600—630 mm na délku a 70—120 mm na šířku. Na úžlabí a nároží se používá šindel zkosený a jednostranný. Šindel se pokládá dvěma způsoby. Jednoduché krytí, při kterém jsou šindele kladeny s přesahem 100 až 150 mm. Tento způsob pokládky je vhodný pro terasy či hospodářské budovy, jelikož je nutné počítat s občasnými drobnými průsaky a to zejména v době, kdy dlouhé sucho vystřídají prudké lijáky. Naopak dvojitě krytí, kdy jsou šindele překládány přes sebe dvojitě, preferujeme u obytných budov. Taková střecha nepropustí vodu a přitom „volně dýchá“.

Ještě před samotnou montáží probíhá první impregnace šindele, wolmanitem. Dále po samotné pokládce impregnujeme karbolínem a další obnova nátěru se opakuje periodicky jednou za čtyři až pět let.

„Je příjemné, že šindel a dřevo vůbec se vrací na stavby, a to i v případě rodinných domů. Dřevo je nejenom hezké, ale i chrání a hřeje. Pod roštem, na němž je umístěn obkladový šindel, se stěna izoluje různými zateplovacími materiály,“ říká Ludvík Dorňák.

Cena štípaného šindele je přímo úměrná pracnosti a náročnosti opracování. Než se ze surového dřeva stane nádherná střecha, projde každý kus šindele 15—20krát rukama zručného řemeslníka. Co šindel, to s láskou a péčí vyrobený originál.

Ctít tradice a předávat kouzlo ručně štípaných šindelů si klade za cíl i společnost KELIWOOD, která navazuje na řemeslný um pana Ludvíka Dorňáka a staví na jeho dlouholetých zkušenostech.

KELIWOOD ✓
srubové stavby

Více informací: www.srubyservis.cz